

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Pačejov

1904–1948

Inventář

EL NAD č.: 1558

AP č.: 661

Eva Ulrichová

Klatovy 2018

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Původci archivního fondu: Místní školní rada Pačejev (1868–1948)

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Místní školní rada v Pačejevě vznikla pravděpodobně podle uvedeného nařízení v roce 1868. Přesné datum vzniku se nepodařilo dohledat. V té době byla Obecná škola v Pačejevě jednotřídní a byly k ní přiškoleny obce Pačejev, Týřovice a Velešice. Školní budova byla postavena v roce 1822. Výnosem ze dne 25. května 1877 povolila c. k. zemská školní rada rozšíření školy o druhou třídu, pro kterou místní školní rada pronajala místnost v domě čp. 55 za roční nájem 50 zlatých. Téhož roku rozhodla místní školní rada o stavbě nové školní budovy a podala žádost k c. k. zemské školní radě. Přestože byla žádost schválena, stavba zahájena nebyla. Z tohoto důvodu se této záležitosti v roce 1880 ujala c. k. Okresní školní rada ve Strakonících, která vyslala c. k. okresního inženýra do Pačejeva k vyhlédnutí vhodného stavebního místa. Ten vybral pozemek hned pod starou školou a také vyhotovil stavební plány. C. k. okresní školní rada stavební plány potvrdila a zaslala Místní školní radě v Pačejevě. Dne 12. května 1880 se konala veřejná dražba na výstavbu školní budovy. Stavba byla zahájena 28. května 1880 a dokončena 20. října 1880. V roce 1891 se c. k. okresní školní inspektor postaral, že se zdejší škola stala rozhodnutím c. k. zemské školní rady trojtřídní. Školu navštěvovalo 190 žáků. Ke skutečnému rozšíření školy došlo až od školního roku 1895/1896, kdy c. k. okresní školní rada uložila místní školní radě výnosem ze dne 4. února 1895, aby najala pro tuto třídu vhodnou učební místnost. Pronajata byla místnost v domě čp. 16 za roční nájem 40 zlatých. Dne 16. února 1900 c. k. okresní školní rada nařídila místní školní radě, aby do měsíce předložila návrhy přestavby školní budovy ke schválení. Po několikaletém jednání mezi oběma stranami ohledně řešení přestavby došlo ke shodě na návrhu podaném c. k. okresní školní radou, a to že přestavba bude řešena přístavbou patra na stávající školní budově. Přestavba byla zadána staviteli Václavu Benediktovi z Horažďovic, který stavbu zahájil 13. července 1903 a 17. prosince 1903 ji dokončil.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory

(pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. V Pačejevě byla nová místní školní rada ustanovena v březnu 1921. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. V Pačejevě byli noví členové místní školní rady jmenováni dne 25. července 1941. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce).

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. Dne 6. července 1946 se konala ustavující schůze nové Místní školní rady v Pačejevě. Na základě přípisu Okresního školního výboru ve Strakonících se dne 23. října 1946 konala doplňující volba členů místní školní rady. Všichni členové složili slib do rukou zástupce okresního školního výboru Josefa Jindry, ředitele měšťanské školy v Pačejevě.

Dne 2. září 1946 byla v Pačejevě zřízena měšťanská škola. Její obvod v té době tvořilo území dosavadní školní obce Pačejev a náležela do působnosti Místní školní rady v Pačejevě. Z rozhodnutí zemské školní rady ze dne 24. září 1948 byla dnem 31. prosince 1948 rozpuštěna místní školní rada a 6. února 1949 došlo k ustavení újezdní školní rady podle zákona č. 233/1935 Sb., kterým se měnily a doplňovaly zákony o zřizování a vydržování veřejných měšťanských škol, o docházce do nich a o jejich správě, kterým se mimo jiné zřizoval na místě dosavadní místní školní rady správní orgán společný pro školní obce i pro školní újezd, nazvaný újezdní školní rada. Rozšířen byl vládním nařízením č. 153/1937 Sb., o újezdních školních radách.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochovaná archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházela v budově školy. Kdy byla předána do archivu, se nepodařilo zjistit.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří archiválie místní školní rady z let 1904–1948. Jazykem archiválie je čeština. Archiválie je poškozena prachem.

Fond obsahuje 1 úřední knihu (0,02 bm) z let 1904–1948.

V roce 1946, kdy vznikla Měšťanská škola v Pačejově, se změnil podle platných nařízení název Místní školní rady Pačejov na Újezdní školní radu Pačejov. Archiválie z tohoto období se však nedochovaly, proto byl ponechán název archivního fondu Místní školní rada Pačejov.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 1 knihu zápisů ze schůzí z let 1904–1948, které poskytují přehled o složení místní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2017 a archivní pomůckou opatřila v roce 2018 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 13. 4. 2018

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Základní škola Pačejov*, knihy inv. č. 177–179.

SOKA Klatovy, fond *Archiv obce Pačejov*, knihy inv. č. 1–3.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1935.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kol.	kolektiv
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOKA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
------------	-------	---------------	-------------------

Úřední knihy

Správní knihy

1	Zápisy ze schůzí (3. 1. 1904 – 29. 3. 1948)	1904–1948	ukn 1
---	---	-----------	-------

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Pačejov
Značka archivního fondu:	MŠR Pačejov
Časové rozmezí:	1904–1948
Počet evidenčních jednotek:	1 (1 úřední kniha)
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah v bm:	0,02
Stav ke dni:	13. 4. 2018
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 13. 4. 2018 – čj. SOAP/040-0292/2018